

نقد نقد

با رشد بی سابقه تاییه متولی در سال ۸۴ امت میزان تورم - و مدیریت متولی دولت و بانک مرکزی - هر دو زیر سوال اند.

داشته است به طوری که این سهم در سال گذشته با حدود ۶۷۴ درصدت در مقایسه با سهم ۵۰/۷ درصدی سال ۱۳۸۳ ات افزایش نشان می دهد. بررسی خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی هم نشان می دهد که در ترکیت دارایی های خارجی بانک مرکزی ت ارز دارای بالاترین سهم (حدود ۹۰ درصد) بوده و از متوسط رشد ۴۰/۳ درصد به وید ناشی از افزایش درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفتت برخوردار شده است. تس از ارزت طلا با سهم ۵/۲ درصدیت از رشد ۱۰۰ درصدی در میان دارایی های خارجی بانک مرکزی برخوردار بوده است. البته افزایش قیمت جهانی طلا در بازارهای جهانی بر افزایش دارایی های خارجی بانک مرکزی تأثیر داشته است. از سوی دیگرت در افزایش نقدینگی سال ۸۴ ات افزایش مطالبات بانک مرکزی از بانک ها به میزان ۹/۵ درصد مؤثر بوده است. کاهش بیشتر خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی نیز از دیگر عوامل مؤثر بر نقدینگی سال گذشته بوده که با تأثیر منفی بر آن ت از رشد بیشتر ت اییه ت ولی جلوگیری نموده است. در عین حال ت سیاست های سال های اخیر دولت در راستای کاهش بدهی به بانک مرکزی ت در کنترل نقدینگی مؤثر بوده است. این امر عمدتاً از افزایش ۷۵/۱ درصدی ست رده های بخش دولتی نزد بانک مرکزی ناشی شده است. به موازات ت بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی از رشد منفی ۷ درصد برخوردار بوده است. از سیاست های سال گذشته دولت به منظور کنترل تورم ت انتشار اوراق مشارکت و دریافت ودیعه به منظور تحویل تلفن همراهت از جمله عواملی بودند که از افزایش شدید نقدینگی جامعه جلوگیری نمودند. افزایش شاخص های توسعه مالی از جمله افزایش سهم شبه متول در نقدینگی ت از دیگر شاخصه های بازار متولی کشور در سال ۸۴ به حساست می آیدت به طوری که سهم متول در نقدینگی از ۳۷ درصد به ۳۵ درصد کاهش یافته است.

بر اساس گزارش سازمان مدیریت و برنامه ریزی ت علیرغم رشد گزاف نقدینگی در سال ۱۳۸۴ در این سال نرخ تورم متابین و در حدود ۱۷/۱ درصد بوده است. در گزارش یادشده ت کاهش ضریب فزاینده متولی ت رشد بالای تولید و ثبات نرخ ارز که به دلیل انباشت ذخایر ارزی موجب متابین آمدن انتظارات تورمی ناشی از افزایش نرخ ارز شده است. ت به عنوان عوامل مؤثر بر کاهش نرخ تورم سال گذشته ذکر شده اند. اما همان طور که در بالا عنوان شلست رشد نقدینگی با نرخ ۳۴/۳ درصدت اثرات مخرت و تورم زای شدیدی دارد. به وید اینکمت اگر انضباط متولی و مالی دولت رعایت نشود و مدیریت و کارایی نظام بانکی در جهت تخصیص نقدینگی و منابع مالی به فعالیت های مولد افزایش نیابتت این رشد بالای نقدینگی قطعاً به رشد شدید تورم و فروت ناشی اقتصادی اجتماعی منجر خواهد شد.

برنامه سوم توسعه (سال ۱۳۸۳) حدود ۳۰/۲ درصد بوده است. به علاوه ت متوسط رشد نقدینگی در سال های برنامه چهارم (۸۴ تا ۸۵) معادل ۲۰ درصد هدفگذاری شده است. با این حال ت می توان با بررسی اجزای نقدینگی و تاییه متولی ت دلایل افزایش نقدینگی در سال گذشته را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. به گزارش واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران» ت رشد تاییه متولی در سال ۸۴ حدود ۴۶/۱ درصد بوده است که در مقایسه با رشد ۱۷/۵ درصدی سال ۸۳ ت نشان دهنده رشد بالاتری است. بررسی اجزای تشکیل دهنده نقدینگی در سال ۱۳۸۴ نیز نشان می دهد که خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی ت بیشترین سهم را در رشد نقدینگی

در سال گذشته وجود منابع ارزی کافی در حسلت ذخیره ارزی به عنوان یک شستوانه مالی ت اقتصاد کشور مان رابانوسان قابل ملاحظه ای روبه رو نساخت. ثبات نرخ ارز در بازار آزاد در حدود ۹۰/۴۲ ریال به ازای هر یک دلار آمریکا و نرخ تورم رسمی در حدود ۱۷/۱ درصدت مؤید این نکته است. این در حالی است که به اعتقاد اکثر کارشناسان و صاحب نظران اقتصادی ت نرخ تورم واقعی اقتصاد کشور در سال ۸۴ بیش از ۱۵ درصد بوده است. در همین راستات هیئت چشم انداز ماهنامه «اقتصاد ایران» متوسط نرخ تورم در سال گذشته را حدود ۲۰ درصد برآورد کرده است. به وید اینکمت نقدینگی در سال ۸۴ بیش از ۲۳۵ هزار میلیارد ریال افزایش یافت که بیانگر رشدی ۳۴/۳ درصدی می باشلست در حالی که رشد نقدینگی در سال انتهای

روند نقدینگی و تورم

شاخص	مانده در متابیان سال (میلیارد ریال)			تغییر در مانده (میلیارد ریال)			سهم در رشد تاییه متولی (درصد)
	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۴	
منابع تاییه متولی	۱۲۸,۷۱۰/۹	۱۵۱,۲۰۰/۰	۲۲۰,۹۰۴/۲	۲۲,۴۸۹/۱	۶۹,۷۰۴/۲	۴۶/۱	۱۳۸۴
خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی	۱۱۸,۰۴۲/۶	۱۸۳,۲۷۹/۴	۲۷۷,۶۲۵/۷	۶۵,۲۳۶/۸	۹۴,۳۴۶/۳	۶۲/۴	۱۳۸۳
خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی	۷۷,۹۷۷/۳	۶۵,۹۹۴/۷	۶,۹۱۲/۷	-۱۱,۹۸۲/۶	-۵۹,۰۸۲/۰	-۳۹/۱	۱۳۸۴
مطالبات بانک مرکزی از بانک ها	۲۳,۵۴۲/۲	۲۱,۴۹۳/۲	۳۵,۸۲۴/۲	-۲,۰۴۹/۰	۱۴,۳۳۱/۰	۹/۵	۱۳۸۳
سایر بدهی ها و حسلت سرمایه بانک مرکزی	۹۰,۸۵۱/۲	-۱۱۹,۵۶۷/۳	-۹۹,۴۵۸/۴	-۲۸,۷۱۶/۱	۲۰,۱۰۸/۹	-۲۲/۳	۱۳۸۲
مصارف تاییه متولی	۱۲۸,۷۱۰/۹	۱۵۱,۲۰۰/۰	۲۲۰,۹۰۴/۲	۲۲,۴۸۹/۱	۶۹,۷۰۴/۲	۴۶/۱	۱۳۸۴
اسکناس و مسکوک در جریان	۴۲,۱۰۵/۶	۴۸,۴۷۷/۳	۵۵,۶۸۱/۰	۶,۳۷۷/۷	۷,۲۰۳/۷	۴/۸	۱۳۸۳
ست رده های بانک ها نزد بانک مرکزی	۸۶,۶۰۵/۳	۱۰۲,۷۲۲/۷	۱۶۵,۲۲۳/۲	۱۶,۱۱۷/۴	۶۲,۵۰۰/۵	۴۱/۳	۱۳۸۲
ضریب فزاینده نقدینگی	۴/۱	۷۵	۴۲	-	-	-	۱۳۸۴
میزان نقدینگی	۵۲۶,۵۹۶/۴	۶۸۵,۶۹۷/۵	۹۲۱,۰۱۹/۴	۱۵۹,۱۰۱/۱	۲۳۵,۳۲۱/۹	-	۱۳۸۳
رشد نقدینگی	۲۶/۱	۳۰/۲	۳۴/۳	-	-	-	۱۳۸۲
نرخ تورم اعلام شده	۱۵/۶	۱۵/۲	۱۲/۱	-	-	-	۱۳۸۱

استخرا ت: واحد تحقیقات ماهنامه «اقتصاد ایران» از آمارهای سازمان مدیریت و برنامه ریزی